

دفاع مقدس و عقلانیت

17 آبان، 1402 - 14:13 akbari

جنگ ۸ ساله یا جنگ ایران و عراق که با نام دفاع مقدس نیز شناخته میشود، به‌صورت رسمی در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ آغاز شد و در نهایت در مرداد ۱۳۶۷ با قبول قطعنامه ۵۹۸ خاتمه یافت.

ملت ایران در این جنگ تحمیلی، برای دفاع از نظام جمهوری اسلامی، حیثیت، امنیت، ناموس و خاک خود، با بهره‌گیری از عقل و عقلانیت، حماسه آفرید و با دفاع آرمانی خود، به الگویی در نزد جهانیان تبدیل گشت. امام خامنه‌ای در ۳۱ شهریور ۱۳۹۹ فرمودند: «دفاع مقدس از اول تا آخر، مدیرانه و عقلایی بود.» مردم خوب کشورمان، این عقلانیت و عقلایی عملکردن را از دین فراگرفته بودند.

عقلانیت، یکی از پیچیده‌ترین و مهمترین مباحث معرفت‌شناسی است.

عقل که ممیزه ویژه انسان از دیگر کائنات است، جایگاهی ممتاز و برتر از دیگر ابزارهای معرفتی؛ یعنی از حواس ظاهری و باطنی و خیال دارد.

امام خامنه‌ای در ۲۵ مرداد ۱۳۸۳ می‌فرمایند: «عقلانیت، مهمترین ابزار در فهم اندیشه اسلامی است»

معظمه در صفحه ۳۱۷ کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، می‌آورند: «دین می‌آید برای هدایت عقل؛ برای دستگیری عقل ... دین می‌آید هوسها را، هواها را، طمعها را، ترسها را، غرضها را از عقل می‌گیرد. عقل سالم کامل را تقویت میکند، تایید میکند تا او خوب بفهمد.»

امام خمینی در صفحه ۱۵۵ از جلد دوم صحیفه نور می‌آورند: «اسلام می‌خواهد انسان را یک انسانی بسازد جامع؛ یعنی رشد به آنطور که هست بدهد ... حظ عقلانیت دارد، رشد عقلانیت به او بدهد ... ادیان آمده‌اند که این میوه نارس را رسیده‌اش کنند، این میوه ناقص را کاملش کنند.»

این ثروت بزرگ را به انسان دادند، و دین آمد که این سرمایه پربرکت را تکمیل نماید، تا انسان با بهره‌گیری از آن راه را بیابد، راه درست را انتخاب کند، راه را درست برود تا به هدف برسد.

حضرت علی (علیه‌السلام) در حکمت ۴۲۱ نه‌ج‌البلاغه می‌فرمایند: «کفاک من عقلک ما اوضح لك سبل غیک من رشدک؛ از عقلت تو را همین بس که راه و بیراهه را بر تو روشن سازد»

همان امام همام در حدیث ۴۵۸۹ غررالحکم می‌فرمایند: «ثمره العقل الاستقامه؛ میوه عقل، استقامت و پایداری در راه حق است»

اگر سه بُعد اصلی را در مکتب امام خمینی؛ معنویت و عقلانیت و عدالت بدانیم، قطعاً عقلانیت جایگاه ممتازی دارد.

امام خامنه‌ای در ۱۴ خرداد ۱۳۹۰ می‌فرمایند: «عقلانیت امام از اسلام گرفته شده است.»

با این بیان باید گفت: عقلانیت، ویژگی تفکیک‌ناپذیر از مکتب امام خمینی و انقلاب اسلامی و شاخص جدانشدنی از اوصاف یاران خمینی کبیر است.

عقلانیت؛ یعنی کار سنجیده و به‌کارگرفتن خرد و تدبیر و فکر و محاسبات؛ همچنین توجه به ظرفیت و کار کارشناسی، مطالعه درست و ملاحظه جوانب و آثار و تبعات یک اقدام.

این عقلانیت در دفاع مقدس، نمود پررنگی دارد.

امام خامنه‌ای می‌فرمایند:

۲۱ مهر ۱۳۹۹: عقلانیت یعنی محاسبه درست.

۷ دی ۱۳۷۹: عقلانیت را میتوان به‌عنوان دوران‌دیشی و آینده‌نگری در تصمیم‌گیری معرفی کرد.

۲۶ دی ۱۳۷۶: تلاش برای محقق نمودن مصالح واقعی جامعه، از معنای اصلی عقلانیت است.

۲۵ مرداد ۱۳۸۳: توجه به واقعیتهای و اقتضائات حقیقی در تصمیم‌گیری، محقق‌کننده عقلانیت است.

۲۶ آذر ۱۳۷۸: حساسیت نسبت به دشمن و حفظ مرزهای هویتی با آن، از معانی عقلانیت است.

۱۶ تیر ۱۳۹۳ : تلاش برای حفظ استقلال و عدم وابستگی را میتوان عقلانیت نامید.
۱۶ تیر ۱۳۹۳ : پابندی به فضایل و تکالیف دینی، از لوازم عقلانیت به شمار میرود.
۵ اردیبهشت ۱۳۹۶ : بهره‌گیری از فرصت‌ها و ظرفیت‌ها، به‌عنوان رفتار عاقلانه محسوب میشود.
۶ اردیبهشت ۱۳۸۴ : ایستادگی در برابر ظلم، از وجوه عقلانیت به شمار میرود.
۳۱ شهریور ۱۳۸۳ : قاطعیت و سخت‌کوشی، از لوازم عقلانیت به شمار میرود.
۲۴ مهر ۱۳۹۰ : یکسانی شعار و عمل، از لوازم عقلانیت به شمار میرود.
۲۱ مهر ۱۳۹۹ : در جمهوری اسلامی که اینهمه اسلام بر روی عقل و تعقل و تفکر تکیه کرده، اگر بخواهیم کارها درست پیش برود، بایستی بر مبنای عقلانیت عمل کنیم .
پیامبر بزرگمان میفرماید: «انما یدرک الخیر کله بالعقل؛ خیر و خوبی، تماماً با خرد و عقل به دست می‌آید.»

نویسنده:

علی شیرازی [1]

دسته بندی مطالب:

وسط 6 [2]

نشانی

منبع: <https://partosokhan.ir/content/%D8%AF%D9%81%D8%A7%D8%B9-%D9%85%D9%82%D8%AF%D8%B3-%D9%88-%D8%B9%D9%82%D9%84%D8%A7%D9%86%DB%8C%D8%AA?page=1>

پیوندها

<https://partosokhan.ir/taxonomy/term/50> [2] [1]

<https://partosokhan.ir/%D8%AF%D8%B3%D8%AA%D9%87-%D8%A8%D9%86%D8%AF%DB%8C-%D9%85%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8/%D9%88%D8%B3%D8%B7-6-0>